

A HTMT HÍREI**Videós összeállítás a 200 éves a Magyar Tudományos Akadémia ünnepi eseményeiről**

1825. november 3-án ajánlotta fel gróf Széchenyi István birtokainak egyévi jövedelmét a pozsonyi országgyűlésen egy magyar tudós társaság létrehozására. Az Akadémia alapítójára, az intézmény alapítására emlékeztek az MTA vezetői vasárnap a nagycenki Széchenyi-mauzóleumban, illetve a sopronpusztai Akadémiai Emlékerdőnél. Az ünnepségsorozat hétfőn Pozsonyban folytatódott, ahol Széchenyi emléktáblájának megkoszorúzása után részt vettek a Magyar Tudományos Akadémia, a Szlovák Tudományos Akadémia, valamint a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács közös konferenciáján. [...] A november 3-án kezdődő héten a bicentenáriumi programokat megtiszteli jelenlétével a világ számos tudományos akadémijának és tudományos szervezetének vezetője is. Az ünnepi rendezvények részeként november 4-én nemzetközi konferenciát tartottak „A tudományos társaságok múltja, jelene és jövője: az akadémiák változó szerepe a 21. században” címmel... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Kristály Sándor, az MTA külső tagjának székfoglaló előadása

Kristály Sándor matematikus, a Magyar Tudományos Akadémia májusban megválasztott romániai külső tagja 2025. október 29-én délelőtt 11 órától tartotta meg székfoglaló előadását az MTA székházának Nagytermében. Páles Zsolt laudációja után Kristály Sándor megtartotta Izoperimetrikus problémák, a görbület hatása című előadását, ezt követően ünnepélyes keretek között vehette át az akadémiai tagságot tanúsító oklevelet. Az akadémiai székfoglaló előadás felvétele megtekinthető az MTA YouTube-csatornáján... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Beszámoló: A Magyar Tudományos Akadémia 200 évvel ezelőtti megalapítását ünnepelték Pozsonyban

A Pozsonyi Egyetemi Könyvtár épületében egéssznapos ünnepi konferenciával emlékeztek meg Széchenyi István 1825. november 3-i felajánlásáról, amelynek köszönhetően létrejöhett a Magyar Tudós Társaság – és egyáltalán a 200 éves akadémia. Az eseményen többen hangsúlyozták a magyar-szlovák szakmai kapcsolatok, valamint a tudomány autonómiájának fontosságát. [...] Másodikként Martin Venhart SAV-elnök szólalt fel. Az akadémia 200 évvel ezelőtti megalapítását „vizionárius döntésnek” nevezte, amely „lerakta a modern tudományosság és kutatás alapjait régióinkban”. Kitért arra, hogy a „váratlan” feladatot is el kell látniuk, ami a tudományos tények tagadását illeti... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Megjelent a REGIO 2025. évi 3. száma

A REGIO negyedévenként megjelenő tudományos folyóirat legfrissebb számának több tanulmánya a határon túli magyar közösségek identitását és társadalmi helyzetét tárja fel. Kovács Nóra az argentinai magyar diaszpóra táncházmozgalmán keresztül mutatja be, miként szolgál a néphagyomány a kulturális önazonosság megőrzésére. Barta Lejla Fedinec Csilla könyvéről írt recenziója az ukrainai nemzetépítés és a kárpátaljai magyarság politikai mozgásterének viszonyát elemzi. Prém Mónika az erdélyi kisebbségi tapasztalatokat vizsgálja Tar Gabriella-Nóra kötete nyomán, ahol az irodalmi emlékezet és a történelmi trauma kapcsolódik össze. Csata Zsombor pedig Kovács Katalin kutatásán keresztül az ukrainai magyar vállalkozók etnikai kapcsolathálóját értelmezi. E művek közös vonása, hogy a magyar kisebbségi létet a globalizáció és a nemzetállami keretek között értelmezik, hangsúlyozva az identitás és a közösségi önfenntartás folyamatos újrateremtését... Forrás: REGIOTK.hu: [teljes cikk](#) >

MTNE 2025 - 200 év a tudás és a társadalom szolgálatában - MTA 200

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben huszonnegyedik alkalommal kerül megrendezésre, a tudományos és kulturális élet kiemelkedő eseményeként. Az idei rendezvény központi programja „Az erdélyi magyar tudomány és társadalom szolgálatában – Arcképcsarnok” címmel nyílik meg, amely két különleges tárlatot foglal magába: Portrék az Erdélyi Múzeum-Egyesület egykori gyűjteményéből és Erdélyi magyar akadémikusok arcképcsarnoka. A kiállítás helyszíne a Kolozsvári Művészeti Múzeum (Bánffy Palota, Fő tér 30.), a megnyitóra pedig 2025. november 20-án, csütörtökön, 17 órakor kerül sor. A rendezvényre előzetes regisztráció szükséges... Forrás: EME.ro: [teljes cikk](#) >

VIII. PARTIUM-KONFERENCIA. Partium helye és jelentősége az akadémiai mozgalomban

A Partiumi Keresztény Egyetem, a Partiumi Területi Kutatások Intézete, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága és a Sapientia Varadiensis Alapítvány szakmai partnereikkel együttműködve 2025. november 14-én, Nagyváradon megszervezi a VIII. Partium-konferenciát. A Partium-konferenciák sorozata 2016-ban kezdődött, Csengerben. 2017-től éves, multidiszciplináris konferenciaként Nagyváradon, a Partiumi Keresztény Egyetemen kerül megszervezésre, több szakmai partner együttműködésében. A rendezvény eredeti célkitűzése a különböző tudományterületeken és intézményekben zajló,

Partiummal kapcsolatos kutatások bemutatása, a régióval foglalkozó szakemberek szakmai kapcsolatának támogatása és az eredmények bemutatása volt... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Jelölés és pályázati lehetőség „A magyar nyelv és a tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj” elnyerésére

A Szabó T. Attila-Díjat 2016-ban alapították olyan 50 év alatti szakemberek munkájának elismerésére, akik eddigi pályájukon külön figyelték a magyar tudományos szaknyelvük igényes használatára, fejlesztésére és ápolására. A díjat a Magyar Nyelvtudományi Társaság iktatta díjai közé, és a Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózatának (TERMINI) elismeréseként ítéli oda. [...] 2026-ban ünnepeljük Szabó T. Attila születésnek 120. évfordulóját, így ebben az évben a Szabó T. Attila-díjra való jelölés egyik fontos szempontja lesz a magyar szaknyelvi hagyomány és általában a történetiség érvényesítése, különös tekintettel az Erdélyi magyar szótörténeti tár nyomtatott és digitális anyagainak használatára a magyar szaknyelvi hagyományok kutatásában és ápolásában... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Riport: A régi világnak vége Kárpátalján

Riport Beregszászról, ahol összeolvad a kelet a nyugattal, a 90-es évek posztkommunista hangulata 2025-tel, a félelem a reménnyel. [...] Lakosságszámban Beregszász nagyjából akkora, mint Dunaszerdahely. A pezsgés az utcán azonban összehasonlíthatatlanul nagyobb a kárpátaljai városban. [...] Molnár József az egyetem földrajz és turizmus tanszékének vezetője, az MTA külső köztestületének tagja. Interjúnkban egyebek mellett arról kérdeztük, hogyan élnek meg Kárpátalján a negyedik éve tomboló háborút; milyen hatással van az életükre a megromlott ukrán–magyar államközi viszony. [...] Ha valakinek, hát a kárpátaljai magyaroknak érdeke a jó magyar–ukrán kapcsolat... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Helyzetkép: Királyházi magyarság – fényes múlt, kérdőjeles jövő

Nagyszőlőstől 9 kilométerre, a Tisza bal partján, egy ősi vár csekély omladékaik koronáznak egy magányos dombot, melynek lábainál Királyháza épületeinek és kertjeinek tengere terül el. A döntően ukrán többségű nagyközségben pedig egy kis magyar közösség is található, melynek jelenlegi helyzete sajnos eléggé hasonlít a várroméhoz. [...] A nagyközségnek jelenleg tízezer lakosa van (akiknek a 45 százaléka roma.) A helyi magyarok nagy része már több mint tíz éve kitelepült, a KMKSZ-alapszervezet pedig jelenleg száz tagot számlál – tájékoztat Lévy Kárin, a KMKSZ-alapszervezet elnöke. [...] Működik a P. Frangepán Katalin Gimnázium Beregszászi Bázisóvoda óvodahálózatának a királyházi óvodája, melyet Radvánszki Anikó igazgató vezet. Tizenegy vegyes családban nevelkedett gyerek jár az intézménybe... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Bemutatta „A három sárkány” c. darabot a beregszászi színtársulat

Bemutatta a beregszászi színtársulat „A három sárkány” című zenés vígjátékát. A helyszín ezúttal a kisvárdai várszínház volt. Az intézménnyel több évtizedes eredményes kapcsolata van a színháznak. A darab rendezője a kárpátaljai születésű Katkó Ferenc. [...] A színház nem csupán előadások sora, hanem közösség, küldetés és felelősség. Kárpátalja egyetlen magyar társulata évtizedek óta bizonyítja, hogy a kultúra összetartó erő, amely nehéz időkben is megtartja az embereket. Sin Edina, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház megbízott igazgatója gyerekkora óta érezte a közösség varázsát, ma pedig azon dolgozik, hogy ez a színház a kárpátaljai magyarság biztos bástyája legyen továbbra is... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Videó: 30 éves fennállását méltatta a Nagydobronyi Református Líceum

Idén ünnepli fennállásának harmincadik évfordulóját a Nagydobronyi Református Líceum. Ez alkalomból 4 napos rendezvénysorozatot szerveztek. A program zárónapján ünnepi istentisztelet keretében adtak hálát az eltelt harminc évről... Forrás: Youtube/TV21Ungvár: [teljes cikk >](#)

Videó: Emlékművet állítottak a holokauszt zápszonyi áldozatainak

Különleges megemlékezésre várták a híveket és a meghívott vendégeket Zápszonyba, ahol vasárnap, halottak napján avatták fel a településről a koncentrációs táborokba elhurcolt izraeliták emlékművét. A huszadik század elején Zápszony lakosságának több mint 10 százalékát alkotta a zsidó közösség. [...] A zápszonyi Goldberger család története... Forrás: Youtube/TV21Ungvár: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Az Egyenlőbb Erdélyért szervezett vitát a szavazati jog és a lojalitáselvű politika torzító hatásairól

Csíte András és Kiss Tamás szociológusok, Parászka Boróka és Vig Emese újságírók, valamint Toró Tibor politológus ültek egy asztalhoz, hogy az erdélyi magyar közösség helyzetéről, a választójog szürkezónáiról, a támogatáspolitikai ellentmondásairól és a nemzeti szimbólumok politikai kisajátításáról beszéljenek. A beszélgetés kiindulópontja az Ismerős Arcok nem hivatalos himnuszaként funkcionáló dalának agyonidézett sora volt, kérdéssé formálva: „Egy vérből valók vagyunk?” [...] A beszélgetők az Egyenlőbb Erdélyért Mozgalom akciószociológiai munkacsoportjának kutatásának eredményeiből indultak ki, amely három aspektus alapján igyekszik feltárni a magyarországi magyarok hozzáállását a virtuális nemzetépítéshez: a könnyített honosítás, a támogatáspolitikai helyzet és a szavazati jog mentén... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Podcast: A 1,5 Celsius-fokos célnak annyi

A globális felmelegedés legfeljebb 1,5°C alatti kordában tartását nem sikerült teljesíteni – ismerte el António Guterres ENSZ-főtitkár, kevesebb mint egy hónappal a brazilai COP30 csúcstalálkozó előtt. A globális felmelegedés legfeljebb 1,5°C-ra történő korlátozása az ipari forradalom előtti időszakhoz képest a 2015-ös párizsi megállapodás legambiciózusabb célkitűzése volt. [...] „Az éghajlatváltozás elsődleges okozója az üvegházhatású gázok koncentrációjának a növekedése” – emlékeztet Bartók Blanka klimatológus, az MTA külső köztestületének tagja. Hozzátette, hogy a folyamatokat figyelembe véve egyre sürgősebb lenne a hatékony beavatkozás. [...] Kétmilliárd eurót kaphatott volna Románia a PNRR-s alapból erdősítésre és vízügyi beruházásra. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Terv által biztosított finanszírozás első körben 56 000 hektárnyi erdő telepítésére szolt. Ezt a vállalat előbb 26 000 majd 18 000 hektárra csökkentette Románia... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Képernyőmentes időt gyűjtenek

Az okostelefon rövidebb vagy hosszabb ideig tartó kikapcsolására ösztönözi a diákokat, szülőket és pedagógusokat az Analóg November kihívás. A képernyőmentes időt egy alkalmazás méri és adja össze, a legjobban teljesítő közösségek pedig jutalomban részesülnek. [...] A program egyik elindítója, Pörtl Ákos családbiztonsági szakértő sepsiszentgyörgyi látogatása során beszélt arról, hogy az okostelefonok túl korai használata milyen káros hatással van a gyermekekre. Ismertetett néhány nemzetközi adatot is, ezek szerint egy átlagos kamasz naponta 8 óra 39 percet tölt a képernyő előtt csak szórakozásból, és már itt van a mesterséges intelligencia, már vannak gyermekek, akik többre becsülik a virtuális, mint a hús-vér barátjukat; e mögött persze valóságos ipar áll... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Konferencia: Túl sokat csalunk lelki egészségünkben

Nem figyelünk magunkra, főleg a lelkünk egészségére: csalunk és háritunk. Ez lehetne a rövid következtetése az ideai mentálhigiénés konferencián tartott kerekasztal-beszélgetésnek. Különböző szakmák képviselői válaszoltak a lelki egészséggel kapcsolatos kérdésekre a Babes-Bolyai Tudományegyetemen, a Szociológia és Szociális Munka karon. A már több éves hagyományra visszatekintő esemény címe idén ez volt: Az egészségtudatosságtól a digitális jól-létig. [...] A konferencia végén arra kértük a beszélgetés vezetőjét, Dégi László Csaba onkopszichológust, az MTA külső köztestületének tagját, hogy a Kolozsvári Rádió hallgatóival is ossza meg gondolatait arról, mit tehetünk a lelki egészségünkért a 2025 vége felé létező digitális világban... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

A Székelyföldi Geológustalálkozó negyedszázada

A huszonötödik Székelyföldi Geológustalálkozót október 23–26. között szervezték meg az eddig ismert forgatókönyv szerint: pénteken szakmai kiránduláson vettek részt a jelenlévők, szombaton pedig földtani témakörű előadásokat mutattak be. A jubileumi konferenciát ezúttal a 2018-ban létrehozott csíkszeredai Vadászati és Hegyvidéki Erőforrások Kutató és Fejlesztő Intézete fogadta be – tájékoztatta lapunkat Papucs András sepsiszentgyörgyi geológus, a mostani találkozó társszervezője. [...] A szervezők között egyébként két háromszéki gyökerű szakembert is találunk, Barabás Emese szörcei származású, Gyergyószentmiklóson dolgozó geológust és Incze Réka egyetemi oktatót, az MTA külső köztestületének tagját. [...] A jövőt illetően Papucs András megjegyezte, folyamatban van a Székelyföld földtana című kötet előkészítése, közérthetően, tudománynépszerűsítő formában... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Újratervezés az emlékezet határán – bemutatták Bodó Márta új kötetét

„Bodó Mártát más kifejezőmódjairól ismerjük, és lehetetlen nem ismerni, hiszen azok közé tartozik, akik nem húzódnak vissza a csigaházba, és a munkájukat sem rutinosan végzik” – mondta Egyed Emese egyetemi tanár, költő, irodalomtörténész az MTA külső köztestületének tagja a Vallásszabadság Házában, ahol Bodó Márta Újratervezés című kötetét mutatták be. [...] Az Újratervezésben szereplő írások erkölcsi és lelki kérdéseket is boncolgatnak, Egyed Emese szerint valóságos „bűnkatalógus” rajzolódik ki bennük,

megjelenik a közöny, az önzés, az önteltség, egyszóval minden, ami az embereket elidegeníti egymástól. Azonban a szövegekben az író nem moralizál, hanem megmutatja az elveszett szeretet helyeit és lehetőségeit... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

A világ legnagyobb pókhálóját fedezte fel a Sapientia EMTE biológusa vezette kutatócsoport

Rendkívüli felfedezésről számolt be Urák István, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Kolozsvári Karának oktatója, az MTA külső köztestületének tagja, aki kutatócsoportjával a világ legnagyobb pókhálójára bukkant egy Albánia és Görögország határán található kénbarlangban, ahol több mint százezer pók él együtt egyetlen kolóniában. A hatalmas, 106 négyzetméteren elterülő hálórendszer teljes sötétségben, egy alacsony mennyezetű járatban húzódik. [...] A barlang ökoszisztémája zárt, önfenntartó rendszer. A pókok fő zsákmánya az apró árvaszúnyog, amely a barlang falain megjelenő mikrobiális biofilmekkel táplálkozik... Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

Irracionális döntéseink világáról tartottak előadást Nagyváradon

Az agyunk egy ősember- Irracionális döntések világa mindennapi példákon keresztül címmel Seer László marketingszakember, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója tartott előadást november 5-én a FIX rendezvényteremben. [...] A Legalább kétszázhetvenhárom mentális torzításról tudunk, melyek mindegyikéhez szakirodalom van rendelve, és mindegyiknek van saját neve – fogalmazott Seer László. A továbbiakban tételesen fel is sorolt hetet ezek közül: Bandwagon-effektus vagy nyájszellem, megerősítési torzítás olyan információk keresése vagy értelmezése, amelyek megerősítik a már meglévő hiedelmeinket és előítéleteinket... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

A kolozsvári zsidók utolsó jegyzéke 1943-ból

1943 februárjában Kolozsváron megjelent egy különös kiadvány: Kolozsvári lak- és címjegyzék 1943 címmel, a Minerva Könyvkiadó gondozásában. A 627 oldalas, alaposan megszerkesztett kötet három közalkalmazott munkáját dicséri: Boga Ödön, revizor és a városi adóhivatal vezetője, valamint Zámbo Aurél és Gál Ernő pénzügyi tisztviselők készítették el. [...] A szerzők aligha sejtették, hogy munkájuk, amely akkor egyszerű városi nyilvántartásnak készült, egyszer még történelmi forrásként él tovább – különösen a kolozsvári zsidóság emlékeztetésében... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Megjelent az Üdvözet Orbaiszékről bővített kiadása

Az ARTprinter Könyvkiadó jóvoltából újra kézbe vehetjük az Üdvözet Orbaiszékről című, immár második, jelentősen bővített kiadásban megjelent albumot, amely több mint hatszáz korabeli képes levelezőlap segítségével idézi meg egy letűnt világ arcait, ízeit és mozdulatait. A könyv képanyagát összeállító és magyarázatait jegyző Beke Ernő évtizedek türelmes gyűjtőmunkájával mentette át az utókor számára azt a vizuális emlékeztet, amely Orbaiszék és elsősorban Kovászna városának múltját őrzi... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kiváló állapotban megmaradt római városrészre bukkantak a régészek Gyulafehérváron

Gyulafehérváron nincs olyan ház és középület, amelynek alapjai ne egy 1800-1900 éves római falon nyugodnának. A Vauban-erődítmény hatalmas területe alatt ott nyugszik a XIII. Gemina legio római erődje és katonavárosa, a Marospartos városnegyed alatt pedig Közép-Kelet Európa egyik legjelentősebb, a dunai régió feliratokban a harmadik leggazdagabb városa. [...] A mostani ásatás környékéről évszázadok óta feliratok százai kerültek elő. Az 1910-es években, csupán 200-300 méterrel dél-nyugatra a majdani elektromos buszmegállótól Cserni Béla, a gyulafehérvári múzeum alapítója és az erdélyi városi régészet atyja római házakat és kemencéket ásott, rávilágítva az egykori római város mindent behálózó városi szövetére. [...] A most előkerült lenyűgöző római városrész is bizonyítja: Gyulafehérvárnak sürgősen szüksége van egy nagy kiterjedésű, nyílt téri régészeti parkra... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Sokszínű műsort kínál a 20. Ars Hungarica fesztivál Nagyszebenben

Huszedik kiadásához érkezett az Ars Hungarica fesztivál, Nagyszeben magyar, sokszínű kulturális programsorozata, amely 2025. november 7. és 16. között várja a közönséget. A nagyszebeni HÍD Egyesület által szervezett fesztivál a magyar jelenlétet hangsúlyozza az egykori szász városban, bemutatva a közösség értékeit. [...] November 13-án, csütörtökön 18 órakor, a Magyar Nyelv Napja alkalmából kortárs költői est várja az irodalomkedvelő közönséget. Az est két friss kötet –Fekete Vince Gyönyörű apokalipszis és Dimény H. Árpád Fák Daphnének – köré szerveződik... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Igényelhető a külhoni magyar pedagógusigazolvány

Az idei kolozsvári országos magyar tanévnyitón Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke vette át az első külhoni magyar pedagógusigazolványt, október végétől pedig minden hazai magyar pedagógus kérheti a

dokumentumot, amellyel igénybe vehetők azok a kedvezmények, amelyek a Magyarországon dolgozó pedagógusoknak és a kisegítő személyzetnek járnak... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Aláírta az elnök az oktatási törvényt

Peter Pellegrini aláírta az oktatási törvénycsomagot. A hét törvény célja a változtatások végrehajtása az óvodáktól egészen a felsőoktatásig. [...] Kibővül azoknak az indokoknak a köre is, amelyek alapján csökkenthető a normatív hozzájárulás. A közoktatási törvény is változik: a módosítás szerint a kötelező óvodai nevelés 2027 szeptemberétől minden négyéves gyermekre kiterjed. [...] A racionalizációs intézkedések közé tartozik az újonnan bevezetett iskolai klaszterek létrehozása is. A klaszter az iskolaközi együttműködés rugalmas formája, amelyet talán úgy lehet a legjobban leírni, mint egyfajta önálló jogi személyiséggel rendelkező ernyőszervezet... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Rimaszombatban „egy szobor a magyaroknak, egy a szlovákoknak”

A városi képviselő-testület keddi ülésén jóváhagyta a Csodaszarvas-szobor felállításáról szóló határozatot. A testület immár harmadik alkalommal tárgyalta a kérdést, amely ezúttal is élénk vitát váltott ki. [...] Sokaknak nem tetszett, hogy a Fő téren új szobrokat helyezzenek el, ezért a szervezetek a status quo megőrzése mellett döntöttek... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

AI-nap a rimaszombati Református Oktatási Központban

Az oktatás ma már nem csupán a tudás átadásáról szól, hanem arról is, hogyan készíti fel a diákokat a digitális jövő kihívásaira. Ezt a célt szolgálta az AI-nap is, amelyet október 22-én rendeztek meg a rimaszombati Református Oktatási Központban. [...] A nap első előadását Perjési József tartotta Bevezetés a mesterséges intelligenciába címmel. Az előadó átfogó képet nyújtott az AI fejlődéséről, jelenlegi helyzetéről és gyakorlati felhasználásáról. A résztvevők gyakorlati útmutatót is kaptak arról, hogyan lehet hatékonyan „promptolni”, vagyis megfelelő utasításokat adni az AI-rendszereknek. Ezt követően Katarína Pivníková szlováktanár tartott előadást A mesterséges intelligencia mint a tanár partnere – címmel... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

További öt évig Bali Henrietta vezeti a Barsi Múzeumot

Nyitra megye képviselő-testülete egyhangúlag választotta újra Bali Henriettát a lévai Barsi Múzeum igazgatójává, aki december elsejétől újabb öt évig vezetheti a megyei fenntartású intézményt, amely nemcsak a középkori lévai vár gondozásáért felel, hanem a múzeum főépületéért és a Dobó István-kastélyért is. Az ipolyinéki születésű Bali Henrietta 2020 decembere óta vezeti a lévai Barsi Múzeumot. A losonci egészségügyi szakközépiskolában érettségizett, majd a pozsonyi Comenius Egyetemen szerzett régész szakon diplomát. Doktori képzése során magyarországi ösztöndíjasként a Magyar Nemzeti Múzeumban, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetében kutatott. A diplomamunkája és a disszertációja is az Ipoly mente kora bronzkorával foglalkozott... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Megjelent az Ismeretlen ismerős második része

Megjelent a Szövetség a Közös Célokért Jókai Mór életével és írói pályájával foglalkozó beszélgetős műsorának második része. Hatrészes sorozatunk második adásában Jókai Mór politikai pályája kerül górcső alá. Jókai, mint államférfi nagy utat járt be a politikában – mondja róla László Ferenc kultúrtörténész... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Mit rejtene a magyarországi levéltárak Dunaszerdahelyről?

Nagy érdeklődés mellett zajlott a Pázmaneum Polgári Est rendezvénye, amelyet a Pázmaneum Polgári Társulás és a Csallóközi Múzeum közösen szervezett november 5-én, a dunaszerdahelyi múzeumban. Az eseményt Karaffa Attila, a Pázmaneum elnöke nyitotta meg, köszöntve a megjelenteket, majd ismertette a program célját: betekintést nyerni abba, mit őriznek a magyarországi levéltárak falai városunk múltjáról... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#)

36 hallgató nevezett be a jubileumi tudományos diákköri konferenciára

A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara ad otthont a 2025. november 21-22. között megrendezésre kerülő XX. Szlovákiai Magyar Tudományos Diákköri Konferenciának (FTDK). A jubileumi eseményre 36 hallgató nevezte be dolgozatát... Forrás: Rozsnyovidek.sk: [teljes cikk >](#)

57. Kazinczy Napok Kassán

A Csemadok Kassai Városi Választmánya 2025. november 6-8-án immár 57. alkalommal rendezi meg a Kazinczy Napokat Kassán. A rendezvénysorozat ez évi témája: „Két- és többnyelvűség”. [...] A Kazinczy Napok keretében, 2025. november 6-án (csütörtök) 17:45-től kerül sor A kassai magyarok és az ŠtB című beszélgetésre a Márai stúdióban. Az érdeklődők választ kaphatnak a kérdésre: Miről mesélnek a csehszlovák állambiztonság aktái? Az est vendége Gazdag József újságíró, a téma kutatója, akivel a házigazda, Köteles Szabolcs rádióriporter beszélget... Forrás: Rozsnyovidek.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Újraindult az oktatás a szerbiai egyetemeken

Hivatalosan is megkezdődött a tanév a szerbiai egyetemeken, miután majdnem egy éven át nem volt oktatás, tiltakozó hallgatók ugyanis elfoglalták az egyetemek épületeit, és akadályozták a belépést. [...] A szerbiai egyetemek blokádjai által okozott kár az elmúlt évben nem fejezhető ki gazdasági kategóriákban, értékelte Dejan Vuk Stanković oktatási miniszter. Hozzátette, hogy a kár „mélyebb jellegű”, mivel megingott a bizalom a felsőoktatási intézmények iránt. [...] El kell választani a politikát és az oktatást az egyetemeken. Mindenkinnek joga van politikai véleményt nyilvánítani, de azt az egyetem falain kívül kell megtenni. Aki nem dolgozik, nem kap fizetést” – mondta Stanković... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

314 multikulturalizmusra vonatkozó projektet támogat a tartomány

Több mint 300, a multikulturalizmus és a nemzetek közötti tolerancia megőrzésére és ápolására vonatkozó programot és projektet támogat idén a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Községi Titkárság. [...] Az év elején 234 projektre 19 millió dinárt, a költségvetés módosítását követően pedig 80 projektre 10 millió dinárt biztosított... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

80. évfordulóját ünnepli a topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár

Az elmúlt nyolcvan év során a topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár számos kihívással, változással és megújulással nézett szembe, ám a közösség iránti elkötelezettség és a szakmai munka mindig meghatározó maradt. A mostani ünnepi rendezvény egyik különlegessége a könyvtár padlásterében megrendezett előadás és kiállítás volt, amely a könyvtár történetét, valamint helytörténeti állományát mutatta be. [...] Bednárik Prokec Zita, igazgató, elmondta [...] megállapítottam, hogy 80 éve is hasonló kihívásai voltak a könyvtárosoknak, csak más volt a díszlet. A könyvtár 100 000 kötetes állománnyal rendelkezik, amely a főépület és a fiókkönyvtár között oszlik meg... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A 2025-ös Kristálygömb Díjat Sóti Juliannának ítelték oda

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia 2025. évi Kristálygömb Díját a kuratórium (Kastori Rudolf, az MTA külső tagja, Gábrity Molnár Irén az MTA külső köztestületének tagja és Csányi Erzsébet, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke) egyhangúlag Sóti Juliannának ítélte oda a könnyűzenei alkotóművészet terén elért kimagasló eredményeiért és a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciákon való sikeres szerepléseiért. [...] A díjat 2025. november 29-én, a 24. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián adja át Csányi Erzsébet, a kuratórium tagja Szabadkán, a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolán... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Várady Tibor és Nikola Konjević kapták a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia 2025. évi érmét

A Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia legrangosabb elismerését, a „SANU-érmet” idén idén Nikola Konjević akadémikusnak ítélte oda a természettudományok és műszaki tudományok területén, míg a társadalom- és bölcsészettudományok kategóriában Várady Tibor, az MTA külső köztestületének tagja részesült a kitüntetésben. [...] A közlemény szerint Várady Tibor egyik legjelentősebb tudományos hozzájárulása a jogi eljárások nyelvének vizsgálatához kapcsolódik. A témában elért eredményeit egy nagyra értékelt nemzetközi monográfiában, több rangos tudományos folyóiratban, valamint nemrég, meghívás alapján, a Cambridge-i Egyetem nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodással foglalkozó kiadványában publikálta... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Kétnyelvűvé teszik a horvátországi pénzen épített szabadkai horvát óvodát

A Szabadkai Városi Képviselő-testület szerdán elfogadta az iskoláskor előtti intézmények hálózatáról szóló határozatot, amely szerint a tavankúti Őrangyalok óvodában a nevelő-oktató munka ezentúl kétnyelvűen – szerb és horvát nyelven – folyik majd. Korábban, a 2023-as döntés értelmében, az oktatás kizárólag horvát nyelven zajlott volna. [...] Belgrádban szolgálatot teljesítő horvát diplomaták arról értesítették Andreas von Beckerathot, az EU szerbiai küldöttségének a vezetőjét, hogy Horvátország

tiltakozó jegyzéket nyújtott át Szerbiának a tavankúti óvodában a horvát nyelvhasználattal kapcsolatos eset miatt... Forrás: Szmp.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

DIASZPÓRA

Hányadik oldalon tartasz? – a Finn–Magyar Társaság antológiája

A Finn–Magyar Társaság megalapításának 75. évfordulója alkalmából kortárs magyar szépirodalmi antológiát jelentetett meg Millä sivulla olet (Hányadik oldalon tartasz?) címmel. A szerkesztők 300 novellából válogattak, végül 27 írást választottak ki. Az ezer példányban kinyomtatott könyvet, ami elektronikus formában is megvásárolható, október 10-én, a finn irodalom napján mutatták be a helsinki Liszt Intézetben... Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Szlovákiai magyar emigráns szervezetről szól a Bagoly mondja új adása

A szocializmus évtizedei legfontosabb szlovákiai magyar emigráns szervezetének, a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmányának a történetéről szól a Bagoly mondja podcast új adása. [...] A Bagoly mondja podcast legújabb vendége, Tárnok Balázs jogász elsősorban azt kutatja, milyen eszközökkel próbálták az Egyesült Államokban élő magyar emigránsok a szlovákiai magyarság érdekeit képviselni... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)